

ELS CONTINGUTS DIGITALS I LA TEORIA DE LES INTEL·LIGÈNCIES MÚLTIPLES. Núria Alart. Professora de secundària i Formadora del Departament d'Educació. Coordinadora del grup de recerca GRAIM de la UB

Els continguts digitals són recursos elaborats amb la finalitat de facilitar i millorar els processos d'ensenyament-aprenentatge, per transmetre, generar, processar o emmagatzemar informació. Aquests els podem anomenar continguts multimèdia. Relacionant-los amb la teoria de les Intel·ligències Múltiples (IM) Gardner 1983, serien aquells que són capaços de proporcionar a cada individu, segons les seves característiques i singularitats individuals, la transformació de la informació en coneixement. També seran tots aquells que estan en qualsevol format, ja sigui textual, d'imatge, so, audio, simulacions, etcètera, que ajudaran a assolir totes les competències bàsiques de l'alumnat i desenvolupar totes les intel·ligències. Es pot crear un projecte en CD, o vídeo, treballant totes les intel·ligències; amb text incorporat (i.lingüística), il·lustracions (i.visualespacial), treball cooperatiu (i.interpersonal), gràfiques estadístiques (i.logicomatemàtica), una banda sonora (i.musical), la representació gestual del temps (i.cinestèsicacorporal), els fenòmens atmosfèrics (i. naturalista) i l'autoavaluació del treball (i.intrapersonal) Un exemple de continguts multimèdia és el treball realitzat en una WebQuest, titulada "Fem de meteoròlegs/es". L'alumnat ha de crear un vídeo explicatiu del temps atmosfèric, amb les dades recollides durant una setmana. Podeu consultar en aquesta adreça:

<http://www.xtec.cat/~nalart/moltesmescoses/meteorolegs/index.htm>

La teoria de les IM i l'aparició de les tecnologies digitals estan tenint un fort impacte educatiu, conjuntament amb els avenços de la neurociència que ens avalen i argumenten la manera de com aprenen les persones. La primera per potenciar el principi de la diversitat i la individualització de l'alumnat, amb l'admissió de més d'una intel·ligència. La segona per trobar-nos amb unes tecnologies que permeten crear entorns diferenciats que possibiliten la utilització de diferents eines i recursos. I la tercera pels grans avenços de la neurociència que expliquen els mecanismes cerebrals que fan possible l'aprenentatge. Com diu I. Morgado, "quant més coses comparem i relacionem, més i millor aprenem" "Les emocions són fonamentals per l'aprenentatge" "Emoció i cognició estan interrelacionades" La teoria de les IM i la neurociència ens ofereixen una explicació, un apropament i una comprensió del funcionament psicodidàctic de les TIC/TAC. Entre els tres existeix un element comú molt significatiu, que és la possibilitat que ens ofereixen per a la flexibilitat de recursos, eines, materials, metodologies i aplicacions didàctiques en general per a les aules. Ja que, s'accepta que existeixen diferents intel·ligències i diferents variables en el procés d'ensenyament-aprenentatge.

Les Tecnologies de la Informació i la Comunicació (TIC) constitueixen una exigència social i normativa, per això, cal aprofundir en la pedagogia de les Tecnologies de l'Aprenentatge i el Coneixement (TAC). Alguns autors comencen a anomenar e-Pedagogia per formular el marc teòric sobre l'educació i les TIC/TAC. (J.Vivancos, 2009)

L'alumnat ha de treballar i desenvolupar aquests conceptes per a què es produeixi un elevat rendiment escolar: l'autoconeixement, la confiança en si mateix i en les seves intel·ligències, la curiositat per descobrir, fer-se preguntes, saber discernir i transcendir, (voluntat de millora i excel·lir), sentir-se capaç, eficaç i reconegut, l'autocontrol, la creativitat, la relació amb el grup d'iguals, la capacitat de comunicació i diàleg; la col·laboració amb els altres; el tenir criteri i saber reflexionar.

Aquest rendiment escolar es produirà sempre que es dugui a terme una bona alfabetització emocional i una alfabetització multimèdia. Tant, per part dels docents com per l'alumnat. Per tant, l'escola ha d'ensenyar a l'alumnat a ser emocionalment més intel·ligent, dotant-los d'estratègies i habilitats emocionals bàsiques. També ha d'ensenyar a saber cercar,

seleccionar, ordenar, classificar i interpretar els continguts disponibles en el mercat multimèdia, sent capaç de valorar-los. Per tant l'alfabetització multimèdia no deixa de ser l'alfabetització tradicional en el context digital de la societat de la informació i el coneixement. **Una alfabetització multimèdia serà instruir en els conceptes, les habilitats, les actituds, els valors i els procediments més bàsics de la tecnologia, aprendre a llegir i escriure amb diferents llenguatges: el propi dels medis tecnològics, audiovisuals i multimèdia en general.**

Com utilitzar els continguts multimèdia tenint en compte les IM

La didàctica multimodal o també anomenada utilització de continguts en diferents suports multimèdia i les activitats multinivells (assumint la individualització, la flexibilitat i la inclusió de tot l'alumnat a l'aula, sense distinció ni exclusió pel seu nivell d'habilitats ni capacitats), estarien avalades per aquest bon marc teòric de les IM. Aquesta manera de treballar i planificar disminueix la necessitat de fer programes diferents i possibilita la introducció d'objectius individuals en els continguts i en les estratègies educatives a l'aula. Tot el grup classe treballa un mateix tema, però es disposa de materials, eines i recursos sobre el tema amb diferents nivells de dificultats i capacitats. L'alumnat participa en una varietat d'agrupaments per atendre la diversitat.

Aquests continguts multimèdia haurien de tenir aquestes característiques:

- Interacció.
- Comunicació.
- Contextos concrets.
- Permetre individualització i/o personalització de l'alumnat, permetent la diversitat d'estratègies d'agrupaments que facilitin l'aprenentatge col·laboratiu.
- Continguts i activitats per a poder construir i desenvolupar capacitat i/o intel·ligències.
- Proporcionar activitats diverses on s'hagi

de buscar informació, desenvolupar habilitats creatives, resoldre problemes, dilemes, casos, etc; d'una manera que es pugui accedir al coneixement processant la informació des de diverses fonts sensorials.

- Autonomia de l'alumnat i el professorat.
- Continguts variats.
- Existència de repositoris de continguts, de cerca simple i ràpida.

Eines i recursos a la web 2.0 per treballar continguts multimèdia tenint en compte les IM

La web 2.0 és com un escenari en el què convergeixen els usuaris, les eines, els serveis i els mitjans, un nou escenari on podem interactuar amb els continguts i on la clau és participar, conversar i interactuar (Educastur, 2007). Podem destacar algunes característiques en la seva aplicació. Per exemple: han de ser dinàmiques, on el contingut ha d'actualitzar-se. Tanmateix, han de ser col·laboratives, recollint informació de múltiples fonts i també han de ser simples i intuïtives.

Les possibilitats que ens ofereixen aquestes eines per a la interacció amb la informació no només són quantitatives, sinó també qualitatives en quant a la utilització tant d'informació textual, com d'altres tipus de codis, des dels sons als visuals passant pels audiovisuals. La comunicació no es limita a un sol codi, el verbal auditiu, sinó que s'estén a altres com els sons, visuals i/o gràfics, podent ser estàtics i/o dinàmics. Des de la teoria de les IM, les intel·ligències interaccionen millor amb uns codis simbòlics que amb altres. Per això la importància de la flexibilitat en la utilització dels diferents tipus de codis per part de l'alumnat.

Algunes de les eines i recursos competencials que desenvolupen intel·ligències i estan dins de la web 2.0 són: bloc, moodle, xarxa socials (Twitter, Ning, Faceebok,...), WebQuest, Caceres del Tresor, Wikis, vídeos, podcast, etcètera.

Destacarem com a recurs innovador una de les eines de la Web 2.0, l'anomenada Twitter, per treballar totes les intel·ligències. La lingüística, la logicomatemàtica, la visualespacial, la cinestèsicacorporal, la musical, la naturalista, l'existencial, la intra i interpersonal. En aquesta eina podem escriure comentaris del dia anterior, del tema que s'està treballant, com ens sentim i el perquè. Adjuntarem fotografies, vídeos, gràfiques, estadístiques, i/o diferents enllaços per compartir. Alguns dels avantatges de la utilització del Twitter són:

- La utilització de frases curtes propicia la fluïdesa en la comunicació. La limitació de caràcters 140 (espais inclosos) obliga a elaborar frases clares, sintètiques i breus.
- S'estimula la creativitat al potenciar les eines 2.0, on l'alumnat com a productor d'informació comparteix el coneixement activament.
- És una eina de comunicació sincrònica on es treballen els registres formals en les comunicacions per Internet. (no es pot utilitzar llenguatges SMS ni MSN)
- La immediatesa en la comunicació de la informació.
- Permet processar la informació amb atenció degut a la brevetat dels missatges.
- Es treballen les relacions interpersonals gràcies a la interacció i la comunicació.

Podeu consultar el tutorial de Twitter. Microblogging al projecte Espurna@.

<http://www.espurna.cat/klaustre/>

Un Twitter a les aules d'acollida:

<http://twubs.com/acoespurna>

Una experiència a l'aula d'Educació Primària.. Escola Municipal Arc Iris. Twitter de la classe del sol: http://twitter.com/Sol_1r

L'escola catalana del primer terç del segle XX, va impulsar un moviment de renovació pedagògica amb els Mètodes d'Estudi com ara els de Decroly, Montessori i Freinet, que van ser aplicats amb la idea de fer una escola pública, laica, activa i interclassista en la qual el centre d'atenció fos l'alumnat. Aquests mètodes implicaven certs treballs per projectes, aprenentatges basats en problemes, dilemes, casos, etc, la transversalitat, l'autonomia en el procés d'aprenentatge i la funcionalitat d'aquests, prioritzant l'autoestima com a determinant per a un aprenentatge amb èxit. Totes aquestes metodologies, actualment, estan desplegades en els següents Decrets d'Educació, (Decret 142 i 143, E. Primària i E. Secundària, respectivament). Les escoles actuals han d'anar cap a aquestes estratègies d'aprenentatge i metodologies actives i significatives, on l'alumnat és el protagonista del seu aprenentatge amb l'ajut de la utilització de tots els continguts multimèdia que ens ofereix la xarxa. **I ens cal, potenciar i valorar a l'alumnat per allò que pot excel·lir i així ajudar-lo amb les seves mancances o debilitats.**

Fonts consultades:

ALART, N. (2008): *Aprenent amb totes les intel·ligències: WebQuest a l'Aula d'Acollida: una experiència d'èxit.* Centre d'Estudis Jordi Pujol. Edu21.

ALART, N i RUAIX, J (2008): *Recursos TIC per a la tutoria de secundària.* UOC

ALART, N.(2009): *Totes les intel·ligències per a la competència del tractament de la informació i competència digital.* Guix TIC. Suplement Guix

ALART, N i RUAIX, J (2009): Un nou currículum basat en competències tenint en compte totes les intel·ligències. Àmbits de psicopedagogia. Número 26. Estiu 2009

GARDNER, H. (2001): *La inteligencia reformulada.* Las inteligencias múltiples en el siglo XXI. Barcelona: Paidós